

SAHLGRENSKA AKADEMIN

STUDIEHANDLEDNING FÖR KURSEN:

Njurmedicinska sjukdomar, dialysbehandling och
njurmedicinsk omvårdnad, 22.5 hp

Kurskod OM6040

Avancerad nivå-second cycle

Kursansvarig
Kursmedarbetare

Kiana Kiani, kiana.kiani@gu.se
Cecilia Vedin Molin, cecilia.vedin@vgreion.se
Cecilia Rosander, cecilia.rosander@vgregion.se
Cecilia Ohlsson, cecilia.ohlsson@gu.se
Annette Lennerling, annette.lennerling@gu.se

Kursadministratör
Examinator

Termin och år

HT 2021

KURSBESKRIVNING

Njurmedicin och dialysbehandling är högspecialiserad sjukvård men en specialistutbildning för sjuksköterskor saknas. Behovet av utbildning inom njurmedicin och njurmedicinsk omvårdnad har dock funnits länge och uppdragsutbildningarna i Njurmedicin och Dialys genomfördes vid Göteborgs Universitet i samarbete med njurmedicinkliniken på Sahlgrenska Universitetssjukhuset första gången 1990. Genom åren har kurserna blivit alltmer omfattande och utvecklats utifrån studenternas utvärderingar.

Nuvarande kurs omfattar 22.5 hp, vilket innebär mer än halvfartsstudier (halvfart = 15 hp/termin). Kursen genomförs i samarbete mellan, Institutionen för vårdvetenskap och hälsa, Sahlgrenska Akademin vid Göteborgs Universitet och Njurmedicinska kliniken på Sahlgrenska Universitetssjukhuset i Göteborg.

Som student måste du avsätta tid för examinationsuppgifter, seminarier, litteratursökning och litteraturstudier utöver den schemalagda kurstiden.

Kursen startar tisdagen den 14/9–2021 och avslutas onsdagen 12/1 2022. Kursen kommer att ske digitalt. Vänligen se schemat för mer detaljerad information Observera att vissa dagar kan föreläsningarna pågå till kl. 17.00.

AKTIVITETER PÅ CANVAS

Schema över kursen kommer att finnas tillgängligt på Göteborgs Universitets Lärplattform - **Canvas**. Efter att du i samband med kursstart lämnat in personuppgifter kommer du att registreras och få inloggningsuppgifter till Canvas. Kommunikationen mellan kursansvariga och studenter kommer att ske via Canvas. Mer information angående användning och tillgång till Canvas ges vid kursstarten. Ta för vana att regelbundet gå in på Canvas för att kunna dra ut åhörarkopior och ta del av eventuella schemaförändringar, uppdateringar eller annan information angående kursen.

KURSENS INRE LOGIK

Lärandemål	Läraktiviteter	Examinationer	Bedömningskriterier
Delkurs1 Njurfysiologi, njursjukdomar och njursviktbehandling	Inläsning av litteratur Föreläsning Grupparbete	Skriftlig examinationsuppgift (hemtentamen) Muntlig examination: Njurmedicinska sjukdomar	Godkänd G / Underkänd U G=85% rätta svar på hemtentamen Aktivt deltagande vid muntlig examination
Delkurs2 Specifik njurmedicinsk omvårdnad	Inläsning av litteratur Grupparbete	Projektarbete inom njurmedicinsk omvårdnad Muntlig examination: 1.Accessvård 2.Uremiska symtom och tecken	Godkänd G /Underkänd U Aktivt deltagande under hela processen i samband med projektarbetet Aktivt deltagande vid muntliga examinationer

Läraktiviteter

Lärandet kommer att ske genom föreläsningar, självstudier och arbete i grupp. Under studietiden kommer det att finnas en del tid schemalagd för egna studier samt tid för grupparbete. Utöver det är viktigt att studenterna i samarbete med varandra bokat tid som krävs för planering och genomförande av olika aktiviteter. Gruppindelningen meddelas av kursledningen i samband med kursstart. Varje grupp består av 3-4 deltagare och gruppindelningen gäller för samtliga arbeten som beskrivs i studiehandledningen.

En läraktivitet är obligatorisk i de fall då lärandemålet i fråga inte kan uppfyllas på annat sätt än genom aktiv närvaro. Student som av olika anledningar inte kunnat närvara vid obligatoriska moment ska ges möjlighet att göra en ersättningsuppgift. Det vill säga om man inte kan delta i obligatoriska delar diskuteras detta med kursansvarig.

DELKURS 1: Njurfysiologi, njursjukdomar och njursviktbehandling

Delkurs 1 syftar till att ge fördjupade kunskaper inom de olika sjukdomstillstånd som leder till akut eller kronisk njursvikt. Alla sjukdomstillstånd som behandlas i kursen ska bearbetas utifrån givna punkter och efter avslutad kurs förväntas studenten kunna redogöra för:

- Bakomliggande orsaker
- Patofysiologiska förändringar
- Tecken och symtom
- Diagnos och behandling
- Omvårdnadsåtgärder och egenvård

Delkurs 1 består av 2 delmoment:

- Muntlig examination: Njurmedicinska sjukdomar
- Individuellt skriftlig hemtentamen

Delmoment 1: Muntlig examination- Njurmedicinska sjukdomar

Syftet med detta delmoment är att ge fördjupade kunskaper i följande diagnoser med fokus på dessa diagnosers effekt på njurarnas funktion:

1. Systemisk lupus erythematosus (SLE)
2. Goodpasture syndrom (GPS)
3. Granulomatös polyangit (Wegeners granulomatos)
4. Alports syndrom
5. Henoch-Schönleins purpura (IgA-vaskulit)
6. Trombotiska mikro-angiopatier (HUS och TTP)

Genomförande

Varje grupp tilldelas en specifik diagnos att arbeta med. Bearbetning av respektive diagnos ska utgå från följande punkter:

- Bakomliggande orsaker
- Patofysiologiska förändringar
- Tecken och symtom
- Diagnos och behandling
- Omvårdnadsåtgärder och egenvård

Examinationen

Examinationen sker genom en muntlig redovisning av grupparbetet baserad på de tilldelade diagnoserna. Presentationen ska ske med hjälp av PowerPoint eller liknande verktyg. Tid avsatt för varje grupp är cirka 15–20 min. Det är viktigt att alla gruppdeltagare deltar aktivt i den muntliga redovisningen eftersom det sker en individuell bedömning av den muntliga examinationen.

Bedömningskriterier och krav

För godkänt delmoment krävs:

- Aktivt deltagande i grupparbetet samt vid redovisningen i samband med den muntliga examinationen. Vid frånvaro på grupparbeten och seminarierna diskuteras uppföljning med kursansvariga.

Delmoment 2: Individuell skriftlig hemtentamen

Syftet är att studenten ska efter genomgång kurs har fördjupade kunskaper i samtliga diagnoser som har berörts under kursen utifrån följande punkter:

- Bakomliggande orsaker
- Patofysiologiska förändringar
- Tecken och symtom
- Diagnos och behandling
- Omvårdnadsåtgärder och egenvård

Genomförande

Genom föreläsningar, egen inläsning och olika grupparbeten ska studenten tillgodogöra sig kunskaper inom ovannämnda område utifrån de aktuella diagnoserna.

Examinationen

Skriftlig, individuell hemtentamen. Lämnas in via Canvas. Godkänt resultat = 85% rätta svar på hemtentamen.

Delkurs 2: Specifik njurmedicinsk omvårdnad

Denna delkurs består av tre delmoment:

- Muntlig examination-Accessvård
- Muntlig examination-Uremiska symptom och tecken
- Projektarbete med inriktning mot specifik njurmedicinsk omvårdnad

Delmoment 1: Muntlig examination- Accessvård

Detta delmoment består av en gruppuppgift och en muntlig redovisningen baserad på någon av nedanstående frågor. Syftet med momentet är att ge kursdeltagarna fördjupade kunskaper när det gäller dialysaccesser.

Genomförande

Varje grupp tilldelas en frågeställning att arbeta med. Arbetet sker utifrån givna frågeställningar. Sök i litteraturen, dvs. vetenskapliga artiklar och internationella riktlinjer för att ta reda på aktuella behandlingsrekommendationer inom respektive frågeställning.

Frågeställningar:

1. Vad finns det för för- och nackdelar med CDK, AV-fistel/AV-graft och PD-kateter? Vilka infektionsförebyggande åtgärder och behandlingar finns i samband med infektion för respektive access.
2. Vilka postoperativa kontroller ska göras efter nyanlagd AV-fistel/AV-graft och PD-kateter? Hur kan en nyanlagd AV-fistel arbetas upp? När kan en AV-fistel/AV-graft börja användas?
3. Vilka komplikationer kan förekomma på kort- respektive lång sikt gällande AV-fistel/AV-graft, CDK och PD-kateter?
4. Vilka olika sticktekniker förekommer vid kanylering av AV-fistel och AV-graft? Vad finns det för fördelar och nackdelar med respektive teknik?
5. Vilken kunskap behöver patienten ha när det gäller egenvård av dialysaccess (AV-fistel/graft PD-kateter och CDK)?
6. Vad är viktigt att observera i samband med användning av accesser: AV-fistel/AV-graft/CDK och PD-kateter?

Examinationen

Ett skriftligt underlag, ett "faktablad" på max två A4 sidor normal text, dvs 12 punkts storlek och med enkelt radavstånd exklusive referenslista, ska lämna in. Faktabladet ska baseras på max 5 referenser. Referenserna ska vara vetenskapliga och förstahandskällor. Faktabladet ska inlämnas via Canvas en vecka innan den muntliga examinationen.

Redovisning sker gruppvis i seminarieform. Tid avsatt för varje grupp är cirka 15–20 min. Det är viktigt att alla gruppdeltagare deltar aktivt i den muntliga redovisningen eftersom det sker en individuell bedömning av den muntliga examinationen.

Bedömningskriterier och krav

För godkänt delmoment krävs:

- Aktivt deltagande i grupparbetet samt vid redovisningen i samband med den muntliga examinationen. Vid frånvaro på grupparbeten och seminarierna diskuteras uppföljning med kursansvariga.

Delmoment 2: Muntlig examination- Uremiska symptom och tecken

Syftet med detta moment är att ge fördjupade kunskaper i evidens kopplad till olika omvårdnadsbehov samt att få deltagarna att reflektera över kopplingen mellan evidens och praxis inom den njurmedicinska verksamheten.

Genomförande

Varje grupp får ett specifikt uremiskt symptom/tecken. Utifrån ett omvårdnadsperspektiv ska gruppen söka i litteraturen d.v.s. kurslitteratur, guidelines och vetenskapliga artiklar, efter evidensbaserade behandlingsalternativ som finns och som kan hjälpa patienten och lindra symtomet/tecknet. Varje grupp ska också lyfta fram den erfarenhetsbaserade kunskapen som finns i gruppen d.v.s. hur gör man på respektive klinik och förmeddela detta till andra

kursdeltagare vid seminariet. Stämmer det vi gör med det vi borde göra enligt vetenskaplig evidens?

Redovisningen sker muntligt i seminarieform och utgår från ett specifikt symtom/tecken. Presentation ska ske med hjälp av PowerPoint eller liknande verktyg. Varje grupp har 15-20 minuter till sitt förfogande för redovisningen av det tilldelade symtomet/tecknet. Det är viktigt att alla gruppdeltagare deltar aktivt i den muntliga redovisningen eftersom det sker en individuell bedömning av den muntliga examinationen.

Seminariet utgår från nedanstående symtom och tecken.

Grupp	Evidensbaserad och erfarenhetsbaserad
1	Sexuell dysfunktion
2	Törst
3	Depression
4	Fatigue
5	Malnutrition
6	Klåda

Bedömningskriterier och krav

För godkänt delmoment krävs:

- Aktivt deltagande i grupparbetet samt vid redovisningen i samband med den muntliga examinationen. Vid frånvaro på grupparbeten och seminarierna diskuteras uppföljning med kursansvariga.

Delmoment 3: Projektarbete inom specifik njurmedicinsk omvårdnad

Projektarbetet är en litteraturöversikt i miniformat. Syftet med projektarbetet är att utifrån en frågeställning inom omvårdnadsområdet få fördjupad kunskap med inriktning på sjuksköterskans arbetsfält i njursjukvården. Beskriv hur det kan användas kliniskt och praktiskt och hur kunskapen direkt eller indirekt gagnar patienterna.

Genomförande

Vid kursintroduktionen finns tid avsatt för diskussion kring val av ämnesområde. Ämnesområde kan beröra ett omvårdnadsområde som gruppmedlemmarna finner aktuellt inom den kliniska verksamheten eller ett förändringsarbete som skulle kunna bidra till förändring i verksamheten. Fördjupningen ska resultera i en litteraturöversikt baserad på vetenskapliga artiklar.

Rapporten ska bestå av följande delar:

Bakgrund

I bakgrunden beskrivs själva ämnet kortfattat och ska innehålla fakta från vetenskaplig litteratur.

Frågeställning /syfte

Beskriv frågeställning eller syftet med projektet.

Metod

Redovisa i vilka databaser sökning av litteratur gjorts samt vilka sökord som använts. Redovisas i text eller tabellform.

Resultat

I resultatdelen ska frågeställningen eller syftet besvaras utifrån den litteratur som lästs.

Slutsats/konklusion

Hur kan slutsatsen eller konklusionen användas kliniskt och praktiskt? Hur kan denna kunskap gagna patienterna?

Referenslista

Referenslista ska skrivas enligt Vancouvers referenssystem. Mallen finns i Canvas.

Handledning av projektarbetet

Projektarbetet introduceras i samband med kursstart. Det finns tid avsatt i schemat för diskussion kring ämnet för projektet, syftet med projektet och handledning i grupp. I samband med kursavslut ska varje grupp redovisa sitt projektarbete för övriga.

Formalia

Rapporten skrivs i typsnitt Times New Roman, storlek 12 med radavstånd 1,5. Antal sidor är begränsade till max 5, exklusive referenslista och eventuella bilagor. Mall finns på Canvas.

INLÄMNING OCH UPPFÖLJNING

Inlämning av projektarbetet för bedömning är måndagen den 6/12 kl. 15.30. Underlaget ska laddas upp på Canvas. Återkoppling sker senast den 20/12 via Canvas.

I samband med inlämning av projektarbetet ska gruppmedlemmarna genom att lämna in dokumentet ”Signering för delaktighet i projektarbetet” verifiera att alla medlemmar har bidragit till samtliga steg i projektarbetet. Dokumentet ska laddas upp på Canvas måndagen den 6/12 kl. 15.30.

Projektseminarium (12/1-2022)

Författarna till projektarbetet redovisar sitt projekt med hjälp av PowerPoint eller annat presentationsverktyg. Kursdeltagarna ska ha läst genom samtliga projektarbeten för att kunna ställa frågor under presentationen.

Bedömningskriterier och krav

För godkänt delmoment krävs:

- Aktivt deltagande i projektarbetets alla faser samt aktivt deltagande vid det avslutande projektseminariet. Vid frånvaro vid projektseminariet diskuteras uppföljning med kursansvariga.

Allmän information om examinationer

Vid kursstarten ges en introduktion till de examinationsgrundande uppgifterna. Viss tid för arbete med uppgifterna finns inlagt på schemat. Övrigt arbete med uppgifterna får ske utanför schemalagd tid och mellan studenterna via e-post, Canvas eller andra digitala verktyg.

Tider och datum för inlämning av de olika uppgifterna kommer att finnas på Canvas under moduler alternativt uppgifter.

ID-kontroll genomförs vid samtliga examinerande moment i kursen. Vid frånvaro på de examinationsgrundande seminarierna diskuteras uppföljning med kursansvariga. Examinator för kursen är docent Annette Lennerling.

Student äger rätt till byte av examinator efter att ha underkänts två gånger på samma examination, om det är praktiskt möjligt. En sådan begäran ställs till institutionen och skall vara skriftlig. Antal provtillfällen är begränsade till fem tillfällen.

Referenslitteratur

Dessa länkar kan användas som komplement till kurslitteraturen.

European Dialysis and Transplant Nurses Association/ European Renal Care Association (EDTNA/ERCA) (u.å). Hämtad 2021-02-16 från: <https://www.edtnaerca.org/>

European Renal Best Practice (ERBP)(2013-2019). Hämtad 2021-02-16 från <http://european-renal-best-practice.org/>

Livet som gåva (u.å) Hämtad 2021-02-16 från <http://www.livetsomgava.nu/faktablad-radera/ladda-ner-vara-faktablad/>

National Kidney Foundation (2021). Hämtad 2021-02-16 från https://www.kidney.org/professionals/guidelines/guidelines_commentaries

Svensk njurmedicinsk förening (SNF) (2020). Hämtad 2021-08-27 från <https://njurmed.se/rad-riktlinjer/>

Kursledning

Examinator

Annette Lennerling, universitetssjukhusöversjuksköterska, adjungerad universitetslektor & docent

E-post: annette.lennerling@gu.se

Kursansvarig

Kiana Kiani, leg ssk/universitetsadjunkt

E-post: kiana.kiani@gu.se

Tfn: 031-7865604

0766-185604

Kursledare

Cecilia Vedin Molin, leg ssk

E-post: cecilia.vedin@vgregion.se

Tfn: 0706-391994

Kursledare

Cecilia Rosander, specialistläkare
njurmedicinkliniken

cecilia.rosander@vgregion.se

Kursadministratör, Cecilia Olsson

Vid frågor om Ladok, Canvas-inloggning Göteborgs universitet, institutionen för
vårdvetenskap och hälsa.

E-post: cecilia.olsson@fhs.gu.se

Tfn: 031-7862349